

"Savon Kansan" lakkauttaminen.

Asian aikasemmat vaiheet.

Sittenkun Kuopion kaupungin raastuvanoikeus helmikuun 28 päivänä 1919 oli m.m. tuominnut "Savon kansan kirjapainoosakeyhtiön" kustantaman sanotussa kaupungissa toimittaja Kaarlo Viktor Luodon vastuulla ilmestyneen "Savon Kansa" nimisen sanomalehden lakkautettavaksi yhden kuukauden ajaksi, on mainittu yhtiö seuranneen maaliskuun 5 päivänä saman kaupungin maistraatille tehnyt ilmoituksen siitä, että yhtiö tulee saman toimittajan vastuulla kustannuksellaan julkaisemaan "Uusi Savon Kansa" nimistä sanomalehteä; ja on viimemainittua lehteä maaliskuun 6 ja 27 päivänä 1919 välisenä aikana ilmestynyt 9 numeroa, mutta lehti sen jälkeen lakannut ilmestymästä.

"Savon Kansan" tultua uudelleen lakkautetuksi kolmeksi kuukaudeksi yllämainitun raastuvanoikeuden päätöksellä viime marraskuun 25 päivältä, jonka päätöksen Korkein Oikeus 18 päivänä joulukuuta 1919 on vahvistanut, on sanottu yhtiö saman kuun 27 päivästä alkaen ryhtynyt julkaisemaan edelleen "Uutta Savon Kansaa", josta viime vuonna on ilmestynyt N:ot 10-22 sekä tänä vuonna N:ot 1-47. Helmikuun 28 päivästä alkaen on "Savon Kansa" jälleen alkanut ilmestyä.

Oikeusministeriön kirjelmä.

Kirjelmässä Kuopion läänin maaherralle viime maaliskuun 22 päivältä on Oikeusministeriö lausunut että koska ilmoitus "Uuden Savon Kansan" ilmestymisestä on katsottava sisältäneen ai-noastaan "Savon Kansan" nimen muuttamista, niin käskee Oikeusministeriö maaherran pitämään huolta siitä että Korkeimman oikeuden päätös, heti pannaan täytäntöön ja että siis, "Savon Kansa" ja muu "Savon Kansan kirjapaino-osakeyhtiön" ehkä julkaisema "Savon Kansan" tilaajille jaettavaksi aiottu sanomalehti estetään ilmestymästä lakkautusaikana.

Siitä tavasta, millä Kuopion läänin maaherra on noudattanut Oikeusministeriön määräystä ei toistaiseksi ole tietoa.

Painovapauslaki 4 päivältä tammikuuta 1919.

Aikakautisena painokirjoituksena pidetään sanomalehti tai aikakauskirja, jotka ovat aiotut ilmestymään määrätyn nimisinä ja numerojärjestyksessä sekä pitemmin tai lyhemmin väliajoin, kuitenkin vähintään neljä kertaa vuodessa. (18 §)

Jos aikakautisen painokirjoituksen sisällys on rikollinen niin on pääsääntönä (37 § 1 mom) että rikollinen kirjoitus voidaan tuomita menetetyksi.

Poikkeustapauksessa voidaan aikakautinen painokirjoitus la

kauttaa korkeintaan 3 kuukauden ajaksi, nimittäin silloin kun sisällys käsittää valtiopetoksen (R.L.12 luku), yllytystä rikokseen (R.L. 16:8) tahi perättömien tai halventavien tietojen levittämistä julkisista viranomaisista (R.L. 16:24, muutettu 4/I 19).

Lakkautetun painokirjoituksen julkaisemisesta säädetään rangaistusta (38 § 1 mom) vaikka tuomio, jolla lakkautus tuomittu ei ole voittanut lainvoimaa (38 § 3 mom.)

Oikeusministeriö on velvollinen valvomaan painovapauslain noudattamista (40 §).

Oikeusministeriön kirjelmän johtopäätökset.

Kun Oikeusministeriö käskää estämään kyseessäolevaa yhtiötä julkaisemasta sanomalehteä, joka jaettaisiin "Savon Kansan" tilaajille, niin katsonee Oikeusministeriö tällaisen julkaisemisen "Savon Kansan" julkaisemiseksi muutetulla nimellä. "Savon Kansan tilaajille jakamisella" tarkoittanee Oikeusministeriö että uudella nimellä kulkeva lehti jaetaan ilman uutta tilausta, ja "Savon Kansasta" suoritettua tilausmaksua vastaan, jälkimäistä lehteä tilanneille henkilöille.

Seuraavien seikkojen sitävastoin ei Oikeusministeriö kat-

sone viittaavan siihen että uusi lehti on sama aikakauti-
nen painokirjoitus kuin vanha, nimittäin että uusi lehti:

a) on saman valtiollisen suunnan kannattaja kuin vanha,
b) painetaan saman yhtiön kustannuksella ja kirjapainos-
sa kuin vanha;

c) on ulkoasultaan ja ilmestymistavaltaan sama kuin en-
tinen;

d) että mahdollisesti sama tai samat henkilöt ovat
vastaavina toimittajina; ja

e) että lehden nimi viittaa aikaisempaan lehteen.

Näiden seikkojen perusteella ei siis Oikeusministeriön
mielestä voitane estää uutta lehteä ilmestymästä.

Välikysymys.

30 päivänä viime maaliskuuta jätti edustaja Olga Leino-
nen eduskunnan kansliaan välikysymyksen, jossa esitti asian-
omaisen hallituksen jäsenen vastattavaksi seuraavat kysymyk-
set

1) Onko totta että Oikeusministeriö on kieltänyt Savon
Kansan ulosantavan yhtiön kustannuksella julkaisemasta mitään
sanomalehteä;

2) Onko totta, että Kuopion kaupungin viranomaiset ovat

takavarikoineet julkaisun, jota ei julkaisua kustantava yhtiö ole vielä edes julkisuuteen laskenut, sekä samalla ovat kieltäneet julkaisuun aiottujen ilmoitustenkin levittämisen;

3) Aikooko hallitus lopettaa tämän Suomen Tasavallan lakien vastaisen vapaan sanan vainon ja jos aikoo niin

4) Milloin?

